

ΕΥΛΑΒΕΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΕΠΙ ΤΗΣ 25^{ης} ΕΠΕΤΕΙΩΣ

1592

ΑΠΟ ΤΗΣ

ΤΕΛΕΥΤΗΣ ΤΟΥ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΙΩΑΚΕΙΜ ΤΟΥ Γ'

(† 1912 – 1937)

ΤΕΛΕΣΘΕΝ ΠΑΡΑ ΤΗΣ ΕΥΓΝΩΜΟΝΟΥΣΗΣ ΓΕΝΕΤΕΙΡΑΣ ΤΟΥ

ΤΗΣ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΒΑΦΕΟΧΩΡΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ 14^{ΗΝ} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1937

ΠΟΔΙΣ

—
1938

ΤΥΠΟΙΣ "ΦΑΖΙΑΕΤ", ΓΑΛΑΤΑ

ΕΥΛΑΒΕΣ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΕΠΙ ΤΗΣ 25^{ης} ΕΠΕΤΕΙΩ,

ΑΠΟ ΤΗΣ

ΤΕΛΕΥΤΗΣ ΤΟΥ ΑΟΙΔΙΜΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΙΩΑΚΕΙΜ ΤΟΥ Γ΄

(† 1912 – 1937)

ΤΕΛΕΣΘΕΝ ΠΑΡΑ ΤΗΣ ΕΥΓΝΩΜΟΝΟΥΣΗΣ ΓΕΝΕΤΕΙΡΑΣ ΤΟΥ

ΤΗΣ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΒΑΦΕΟΧΩΡΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΗΝ 14^{ΗΝ} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1937

ΠΟΛΙΣ

1938

ΤΥΠΟΙΣ "ΦΑΖΙΔΕΤ", ΓΑΛΑΤΑ

SISMANOGLIO
MIGLIO

Ο ΑΙΔΙΜΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ Ο Γ΄

Ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ Βαφροχωρίου, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ. κ. Δημ. Δεβεδζῆ, Ἄν. Ἀνδρεάδου, Ἄρ. Νικολαΐδου, Κ. Γιάγκογλου, Γ. Λαγούρου, Γρ. Σωτηριάδου, Φιλ. Βαβάκου, Φωτ. Καλφοπούλου, Θεοδ. Ἰωαννίδου, μνήμων τῶν πρὸς τὴν κοινότητα ἀλησμονήτων εὐεργεσιῶν τοῦ ἀοιδίου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ', διερμηνεὺς δὲ καὶ τῶν κοινῶν αἰσθημάτων καὶ πόθων τῆς γενετείρας Αὐτοῦ, ἐθεώρησεν ὡς ἱερὰν ὀφειλὴν πρὸς τὴν σεπτὴν μνήμην τοῦ μακαριστοῦ Πρωθιεράρχου ὅπως ἐπὶ τῇ 25^ῃ ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς ἐκ τῶν προσκαίρων πρὸς τὴν Αἰωνιότητα ἀποδημίας Αὐτοῦ τελέσῃ πάνδημον μνημόσυνον ἐν τῷ ἱερῷ ἐνοριακῷ ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου κατὰ τὴν 14^{ῃν} Νοεμβρίου ε. ἔ.

Διὰ τὴν συντονωτέραν προπαρασκευὴν καὶ διεξαγωγὴν τῶν τῆς ἐπιμνημοσύνου τελετῆς ἡ Ἐφοροεπιτροπὴ ἔκρινε καλὸν νὰ ἀναθέσῃ τὴν σχετικὴν φροντίδα εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν, ἔχουσαν πληρεξουσιότητα νὰ ἐκπονήσῃ τὸ προσῆκον πρόγραμμα καὶ νὰ ἐπιμεληθῇ συγχρόνως διὰ τὴν ἀνελλιπῆ ἐφαρμογὴν αὐτοῦ.

Ἡ εἰδικὴ αὕτη Ἐπιτροπὴ ἀπετελέσθη ἐκ τοῦ ὀσιωτάτου Συγκέλλου Πατρὸς Χρυσάνθου, ἱερατικῶς προϊσταμένου τῆς κοινότητος, τοῦ ἐλλογίμου καθηγητοῦ κ. Ι. Παναγιωτίδου καὶ τῶν κ. κ. Γ. Λαγούρου,

Ν. Καλφοπούλου, Γρ. Σωτηριάδου, Φ. Καλφοπούλου,
Θ. Ίωαννίδου καὶ Ἀλ. Βαφειάδου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ προθύμως πάνυ ἀναδεχθεῖσα τὸ ἀνατεθὲν αὐτῇ ἔργον, συνῆλθεν εἰς ἀλλεπαλλήλους συνεδρίας, ἐπεκοινώνησε μετὰ διαφόρων παραγόντων καὶ ἐξεπόνησε τὸ παρὰ πόδας ἐπιμνημόσυνον πρόγραμμα.

1) Νὰ παρακληθῆ ὁ ἐκ τῶν Συνοδικῶν Ἀρχιερέων Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δέρκων κ. Ίωακείμ ὅπως τελέσῃ τὴν θείαν καὶ ἱερὰν Λειτουργίαν, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ Μ. Κατηγητοῦ πανοσιολογ. κ. Γερ. Καλοκαιρινοῦ, τοῦ ὀσιωτάτου Συγκέλλου κ. Χρυσάνθου καὶ δύο ἱεροδιακόνων.

2) Νὰ προσκληθῆ ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κύριος Βενιαμὴν ὅπως ἀντιπροσωπευθῆ κατὰ τὴν ἐπιμνημόσυνον τελετὴν.

3) Τὸν ἐπιμνημόσυνον λόγον νὰ ἐκφωνήσῃ ὁ ἐλλόγιμος καθηγητὴς τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Ί. Παναγιωτίδης, τέκνον τοῦ Βαφειοχωρίου καὶ πνευματικὸν ἀνάστημα τοῦ ἀοιδίου Πατριάρχου.

4) Διὰ τοῦ ἐνταῦθα ὁμογλώσσου τύπου νὰ εἰδοποιηθῆ ἐγκαίρως τὸ εὐσεβὲς πλήρωμα τῆς κοινότητος καὶ τῆς πόλεως ἐν γένει περὶ τῆς ἐπιμνημοσύνου τελετῆς καὶ

5) ὅπως μετὰ τὴν θ. Λειτουργίαν διεξαχθῆ ἡ εἰθισμένη τῇ περιστάσει συγκέντρωσις ἐν τῇ Μ. αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τῆς Κοινότητος.

Τὸ ἄνωθι πρόγραμμα ἐξετελέσθη ἀνελλιπῶς.

Οὕτω κατὰ τὴν Κυριακὴν τῆς 14^{ης} Νοεμβρίου ἐν μέσῳ πυκνοῦ καὶ ἐκλεκτοῦ ἐκκλησιάσματος ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δέρκων κύριος Ίωακείμ ἐτέλεσε κατανυκτικώτατα τὴν ἱ. Λειτουργίαν καὶ τὴν ἐπιμνημόσυνον ἀκολουθίαν, παραστατούμενος ὑπὸ τῶν προρρηθέντων ἱερέων καὶ ἱεροδιακόνων, ὁ δὲ κ. Ί. Παναγιωτίδης ἐξεφώνησεν ἐπίκαιρον ἐπιμνημόσυνον λόγον, τὸν ὁποῖον περαιτέρω παραθέτομεν.

Μετὰ τὴν ἐπιμνημόσυνον τελετὴν ὁ προεξάρχων Σεβασμιώτατος Ἀρχιερεὺς ἐδεήθη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν γονέων τοῦ ἀοιδίου Πατριάρχου ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτῶν, εὕρισκομένου ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ Κοινοτικοῦ Ναοῦ.

Μεθ' ὃ, τε Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, ὁ ἱ. κλῆρος καὶ τὸ εὐλαβὲς ἐκκλησίασμα παρεκλήθησαν νὰ προσέλθουν εἰς τὴν κοινοτικὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν, ἐνθα προσεφέρθη αὐτοῖς ἡ εἰθισμένη « μακαρία ».

Ἐκεῖ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐφοροεπιτροπῆς κ. Δημ. Δεβεδζῆς δι' ὥραίας προσλαλιᾶς διηρημήνευσε τὰς θερμὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐφοροεπιτροπῆς καὶ τῆς Κοινότητος συμπάσης πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ἐκπροσωπευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ πανοσιολογ. Μ. Ἀρχidiaκόνου κ. Γρηγορίου, πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Δέρκων κ. Ίωακείμ, τὸν τιμήσαντα τὴν μνήμην τοῦ ἀοιδίου Πατριάρχου καὶ προστάντα τοῦ ἱεροῦ μνη-

μοσύνου, πρὸς τὸν Μ. Κατηχητὴν κ. Γ. Καλοκαιρινόν, πρὸς τὸν ἐλλόγιμον καθηγητὴν κ. Ι. Παναγιωτίδην καὶ πρὸς πάντας ἐν γένει τοὺς ὀπωσδήποτε ἐκδηλώσαντας τὴν εὐλάβειάν των πρὸς τὴν μνήμην τοῦ Μεγάλου καὶ ἀλήστου Πατριάρχου.

Τὴν σεμνὴν συγκέντρωσιν ἐπεσφράγισε δι' ἐπικαίρων λόγων ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δέρκων, συγχαρεὶς θερμῶς τὴν εὐσεβόφρονα Κοινότητα διὰ τὴν ἀξίειπαινον πρωτοβουλίαν της, ὅπως διὰ πανδήμου μνημοσύνου διατρανώσῃ τὰ κυριαρχοῦντα ἐπὶ τῆς ψυχῆς αὐτῆς αἰσθήματα εὐλαβείας καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν σεπτὴν μνήμην τοῦ ζηλευτοῦ τέκνου αὐτῆς καὶ Μεγάλου Πατριάρχου Ἰωακείμ τοῦ Γ'. Συνεχάρη ὡσαύτως καὶ τὸν ἐλλόγιμον κ. Ι. Παναγιωτίδην διὰ τὸν ἐμνευσμένον ἐπιμνημόσυνον λόγον του, διὰ τοῦ ὁποίου ἀριστοτεχνικῶς ἐξῆρε τὰς μεγάλας ἀρετὰς τοῦ ἀλήστου μνήμης Μεγάλου Πατριάρχου. Ἐν τέλει δὲ ηὐχῆθη ὅπως ἡ ἱερὰ σκιά τοῦ ἀοιδίου Πρωθιεράρχου τῆ εὐδοκία τοῦ Ἐψίστου σκέπη καὶ περιφρουρῇ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ εὐσεβὲς αὐτῆς πληρωμα καθὼς καὶ τὴν πεφιλημένην Του γενέτειραν, ὥστε νὰ προκόπη ἕσαεὶ εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν καὶ θεάρεστον.

Κατὰ τὴν μεσημβρίαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δέρκων, ὁ ἀντιπρόσωπος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ ἄλλοι τινὲς ἐκ τῶν παραστάντων εἰς τὴν

ἐπιμνημόσυνον τελετὴν, τὰ μέλη τῆς Ἐφοροεπιτροπῆς καὶ τῆς Διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς παρεκάθησαν εἰς γεῦμα ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶν ἀνεπιῶν τοῦ ἀοιδίου Πατριάρχου κ. κ. Δημητρίου καὶ Κωντίνου Δεβετζῆ, καθ' ὃ ἀντηλλάγησαν ἐπίκαιροι προπόσεις καὶ εὐχαὶ μεταξὺ τοῦ Ἀρχιερέως καὶ τοῦ ἐκ τῶν ἀμφιτρούνων κ. Δ. Δεβετζῆ.

Οὕτως ἔληξεν ἡ σεμνὴ τελετὴ καὶ συγκέντρωσις μετὰ τὴν κοινὴν εὐχὴν καὶ δέησιν πρὸς τὸν Ἐψίστον ὅπως ἡ μνήμη τοῦ Μεγάλου καὶ μακάριστοῦ ἐν Πατριάρχεις **ΙΩΑΚΕΙΜ** τοῦ **Γ'** παραμείνη ἀγήρως.

Βαφειοχώριον 20,11,937.

ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ ΛΟΓΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΟΙΔΙΜΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ

ΙΩΑΚΕΙΜ ΤΟΝ Γ΄

ΕΠΙ ΤΗΣ 25^{ης} ΕΠΕΤΕΙΩΙ ΑΠΟ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΗΣ ΑΥΤΟΥ
(† 1912 — 1937)

ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΕΝ ΤΩΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΙ ΝΑΩΙ
ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΤΟΥ ΒΑΦΕΟΧΩΡΙΟΥ

ΤΗΣ 14^{ης} ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1937

ΥΠΟ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ Ι. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ

ΠΟΛΙΣ

1938

« Μακάριοι οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες.....
τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν. » Ἀποκ. 14, 13.

Σεβασμιώτατε Δέσποτα,

Πανοσιολογιώτατε Ἐκπρόσωπε τῆς Α. Θ. Παναγιότητος,

Φιλόχριστον ἐκκλησίασμα!

Εἴκοσι καὶ πέντε Διὸς μεγάλου ἐνιαυτοὶ διέρρευσαν ἀπὸ τὴν βαρυνεθῆ ἐκείνην ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ ὀρθόδοξος κληρὸς καὶ ὁ λαὸς τῆς Πόλεως κατώδυνοι τὴν ψυχὴν προέπεμπον εἰς τὴν αἰωνιότητα τὸν γεραρὸν καὶ σεπτὸν Προθιεράρχην καὶ Οἰκουμην. Πατριάρχην, τὸν ἀοίδιμον Ἰωακείμ τὸν Γ'.

Τέταρτον αἰῶνος διέρρευσεν, ὀλόκληρος γενεὰ παρῆλθε. Καὶ ὅμως ἔναυλος παραμένει ἀκόμη εἰς τὰ ὦτα μου ἡ κατα-
νυκτικὴ καὶ πολύδακρυς νεκρώσιμος ἀκολουθία, καθ' ἣν συνήχουν πενθίμως οἱ θρηνοὶ χιλιάδων Χριστιανῶν, ἀπορφανισθέντων τῆς στοργῆς, τῆς μερίμνης καὶ εὐλογίας τοῦ σεπτοῦ πνευματικοῦ Πατρὸς καὶ Πατριάρχου των!

Ὅλοζώντανη ἀναπαρίσταται πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς ψυχῆς μου ἡ ἀπειροπληθὴς πενθηφόρος πομπή, ἡ μεγαλειώδης εἰς συναγεμὸν, ὑποβλητικότητα καὶ ἱεροπρέπειαν. Ἐκ πάσης γωνίας τῆς Πόλεως καὶ τῶν περιχώρων τῆς βαρυνεθῆς συνέρρευσε τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα, διὰ τὰ ῥάνη μὲ δάκρυα στοργῆς καὶ εὐγνωμοσύνης τὸν λατρευτὸν Πατριάρχην, τοῦ ὁποίου ἡ φροτεινὴ καὶ σεβασμία μορφὴ εἶχε βαθύτατα χαραχθῆ εἰς τὴν ψυχὴν ὅλων ἐκείνων, ὅσοι ἠτύχησαν νὰ γνωρίσουν ἢ καὶ ἐπ' ὀλίγον κἂν ν' ἀτενίσουν τὸν συμπαθῆ καὶ μεγαλοπρεπῆ Πατριάρχην.

Ἄλλ' ἡ μεγάλη φυσιογνωμία Ἰωακείμ τοῦ Γ' δὲν ἐξηφανίσθη μὲ τὴν διάλυσιν τοῦ φθαροῦ σκηνώματος. Ὁ θάνατος μόνον τὴν σωματικὴν ὑπόστασιν τοῦ ἐπιβλητικοῦ Πατριάρχου διέλυσε. Ἡ πνευματικὴ του ὅμως μορφή διατηρεῖται ὀλόφωτη μέσα στὸ ἅγιον βῆμα τῆς ψυχῆς μας. Ἡ ἀκοίμητη κανδήλα τῆς ἀειθαλοῦς εὐγνωμοσύνης, ποὺ καίει πρὸ τοῦ βωμοῦ τῆς ψυχῆς μας, φωτίζει τὴν σελτὴν εἰκόνα Του καὶ ζωογονεῖ τὴν εὐλαβῆ ἀνάμνησιν τῆς εὐεργετικωτάτης ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ διαβάσεώς Του.

Ἰωακείμ ὁ Γ' ἱστορικῶς μὲν ἀνήκει εἰς τὸ παρελθόν, ψυχολογικῶς ὅμως κυριαρχεῖ καὶ εἰς τὸ παρόν, ἐφόσον ἡ εὐλαβῆς ἀνάμνησις τῆς δημιουργικῆς καὶ γονιμοσιότητος εἰς μεγάλα ἔργα πατριαρχείας Του καλλιεργεῖται ἐντατικῶς εἰς τὸν ἀνθῶνα τῆς εὐγνωμονούσης ψυχῆς μας καὶ κατευθύνει πολλάκις τὰς σκέψεις, τὰ συναισθήματα καὶ τὰς πράξεις μας.

Εὐγνώμονες σκέψεις καὶ εὐλαβῆ συναισθήματα συνήγειραν καὶ σήμερον πάντας ἡμᾶς εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον ναόν, ὅπου τελεῖται ἡ θεία μυσταγωγία καὶ τὸ ἱερὸν μνημόσυνον ὑπὲρ τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου.

Διὰ τῆς αὐθορμήτου συμμετοχῆς μας εἰς τὴν παροῦσαν ἐπιμνημόσυνον τελετὴν ἐκδηλοῦμεν τὴν χριστιανοπροεπῆ μας θρησκευτικότητα, ἡ ὁποία μᾶς ὑπαγορεύει νὰ διατηροῦμεν εὐλαβῆ ἀνάμνησιν τῶν νεκρῶν μας καὶ νὰ προσευχώμεθα πρὸς τὸν Ὑψιστον ὑπὲρ αὐτῶν.

Ἄλλ' ἐκδηλοῦμεν συγχρόνως καὶ τὴν ψυχικὴν μας εὐγένειαν, διότι ἡ στοργικὴ τῶν ἀπελθόντων ἐκ τοῦ προσκαίρου κόσμου ἀνάμνησις εἶνε ἀπὸ τὰ εὐγενέστερα γνωρίσματα τῆς ψυχικῆς ὑπεροχῆς τοῦ τελειότερου ἐπὶ γῆς δημιουργήματος τοῦ Θεοῦ. Μὲ τὴν εὐλαβῆ ἀνάμνησιν τῶν νεκρῶν ἡ θεοδώρητη Ἐλπίς στερεώνει τὴν γέφυραν, ἡ ὁποία συνδέει τὸν ὄρατον κόσμον μὲ τὸν ἀόρατον. Ὅσους ἠγαπήσαμεν καὶ ἐτιμήσαμεν ἐν τῇ ζωῇ

εἶναι πάντοτε πλησίον μας, ἐφόσον παραμένουν ζωντανοὶ εἰς τὴν καρδίαν μας. Αἱ σκέψεις των μᾶς ἐμπνέουν καὶ αἱ πράξεις των καθοδηγοῦν ἀοράτως τὰ διαβήματα ἡμῶν. Μόνον οἱ λησμονημένοι νεκροὶ παύουν νὰ ὑπάρχουν διὰ τοὺς ἐπιλήσμονας ζωντανούς.

Καὶ εἰς μὲν τοὺς προσφιλεῖς ἐκ τῶν ζώντων προσφέρομεν χαιρετισμούς καὶ ἀσπασμούς, δῶρα καὶ ἐνθύμια, εἰς δὲ τοὺς προσφιλεῖς μας νεκροὺς ἐπιφυλάσσομεν θέσιν ἑξαιρετικὴν εἰς τὰς ἄγνοτέρας σκέψεις καὶ τὰς θερμότερας προσευχάς μας. Ἡ ὑγιὲς θρησκευτικότης ἐπιβάλλει τὴν ἀνάμνησιν τῶν νεκρῶν, ἡ ὁποία εἶναι καὶ δραστικώτατον ἀντίδοτον κατὰ τῆς ψυχικῆς νάρκης καὶ ἀναισθησίας.

Δυστυχισμένοι λοιπὸν αἱ οἰκογένειαι ποὺ δὲν ἔχουν εὐλαβεῖς ἀναμνήσεις, διότι διέροηξαν τοὺς πνευματικοὺς δεσμοὺς πρὸς τὴν μνήμην τῶν νεκρῶν! Δυστυχισμένοι αἱ ἐπιλήσμονες κοινωνίαι καὶ ἐκκλησίαι, ὅσαι παρεγνώρισαν τὴν συνεκτικὴν δύναμιν καὶ τὴν ἠθοπλαστικὴν ἐπίδρασιν τῶν εὐλαβῶν ἀναμνήσεων καὶ τῶν ἱερῶν μνημοσύνων!

Ὁ Ὁρθόδοξος ὅμως λαός, παιδαγωγούμενος ἀπὸ τὴν μακροαίωνα εὐαγγελικὴν διδασκαλίαν καὶ πρᾶξιν τῆς Ἐκκλησίας του, εὐλαβεῖται εἶπερ τις καὶ ἄλλος τὴν ἱερὰν μνήμην τῶν προσφιλῶν νεκρῶν του. Καὶ ἡ εὐσεβόφρων κοινότης τοῦ Βαφροχωρίου, στεροῶς προσηλωμένη εἰς τὰς θρησκευτικὰς της παραδόσεις, γεραίρει καὶ τιμᾷ τὴν μνήμην τῶν ἀποδημησάντων ἐκ τοῦ κόσμου τούτου τέκνων τῆς, μεταξὺ τῶν ὁποίων τὴν ὑψίστην θέσιν κατέχει ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Ἰωακείμ ὁ Γ' εἰς εὐλαβῆ ἀνάμνησιν τοῦ Ὁποίου τελεῖται τὸ σημερινὸν πάνδημον μνημόσυνον ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι ἀπὸ τοῦ θανάτου Του.

Ἐπὶ τῇ πενθίμῳ ταύτῃ εὐκαιρίᾳ τὴν μὲν θείαν μυσταγωγίαν εὐηρεστήθη νὰ ἐπιτελέσῃ Ἱεράρχη· ἰδιαίτερος ἀγαπητὸς εἰς τὴν κοινότητα ἡμῶν, ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Δέρκων, ὁ φερώνυμος

τοῦ ἀληθμονήτου Πατριάρχου μας, τοῦ δὲ ἐπιμνημοσύνου λόγου ἢ ἐκφώνησις ἔλαχεν εἰς ἐμέ, τὸν ἐλάχιστον μύστην τῆς Θείας Ἐπιστήμης.

Βαρὺν καὶ δυσβάστακτον τὸ ἀνατεθὲν μοι ἔργον καὶ δυσανάλογον πρὸς τὰς ἀσθενεῖς δυνάμεις μου, ἐφόσον πρόκειται ἔστω καὶ σκιαγραφικῶς νὰ ἐξεικονίσω τὴν πολυμερῆ καὶ γιγάντειον δρασίαν τοῦ Μεγάλου Ἰωακείμ καὶ ἀντάξιον, βέβαια, πρὸς τὰς ἐξόχως μεγάλας Ἐκείνου ἀρετὰς νὰ πλέξω στέφανον ἀπὸ τὰ πένθιμα ἴα τῆς θλιμμένης ψυχῆς μου.

Ἐφόσον ὅμως ἠτύχησα καὶ ἐγὼ νὰ γνωρίσω καὶ νὰ θαυμάσω τὰς θεσπεσίας ἀρετὰς τῆς μεγάλης ψυχῆς Του, τῆς δὲ ἀνεξαντλήτου γενναιοφροσύνης καὶ καλοκαγαθίας Του δείγματα δαψιλῆ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἠτύχησα νὰ δεχθῶ, ἐφόσον δὲ ἄσβεστος καὶ ζωηρὰ διατηρεῖται εἰς τὴν καρδιά μου ἡ ἱερὰ φλόγα τῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς Ἐκείνον, ἀπετόλμησα τὴν ἐκπλήρωσιν καθήκοντος ἱεροῦ πρὸς τὴν σεπτὴν μνήμην πνευματικοῦ μου πατρὸς καὶ μεγάλου προστάτου ἐνώπιον εὐλαβοῦς καὶ ἐκλεκτῆς ὀμηγύρεως.

Ἐπὶ τοιαύτης λοιπὸν εὐγνώμονος σκέψεως καὶ διαθέσεως διαπνεόμενος συνεμορφώθην πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τῶν ἀξιοτίμων ἐκπροσώπων τῆς ἀγαπητῆς γενετῆρας μου. Διὸ ἐπικαλοῦμαι τὴν πανσθενουργὸν τοῦ Ὑψίστου ἀντίληψιν ἐπὶ τὴν ἐμὴν ἀσθένειαν, ταυτοχρόνως δὲ ἐκζητῶ καὶ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης τὴν ἐπιεικῆ κρίσιν, ἂν ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ λέγοντος δὲν ἰκανοποιηθῶσιν ἐντελῶς αἱ εὐλογοὶ προσδοκίαι σας.

**

Ἰωακείμ ὁ Γ' ἀνήκει εἰς τὴν ἐπίζηλον τάξιν τῶν προνομούχων ἐκείνων ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι πλουσιοπαρόχως ἐπροικίσθησαν παρὰ τοῦ ἀγαθοδότου Θεοῦ. Νοῦς διαυγής, ἀντίληψις ὀξεῖα, κρίσις ἐμβριθής, μνήμη ἀτέρμων, καρδιά συμπαθῆς καὶ φιλάγαθος καὶ χαλυβδίνη θέλησις ἁρμονικῶς συνεταιρίσθησαν

καὶ ἐγκαθιδρύθησαν ἐντὸς ὑγιεστάτου ὀργανισμοῦ καὶ μεγαλοπρεποῦς παραστήματος. Εἶναι ὄντως σπάνιον φαινόμενον ἡ ἁρμονικὴ συγκέντρωσις εἰς ἓνα ἄνθρωπον τόσων ἐξόχων πνευματικῶν, ἠθικῶν καὶ σωματικῶν χαρισμάτων!

Ἄλλὰ τὰ πλούσια τάλαντα, τὰ ἀξιόλογα πνευματικὰ καὶ ἠθικά Του κεφάλαια ὁ αἰοίδιμος Πατριάρχης δὲν κατώρυξεν εἰς τὴν γῆν οὐδὲ διεσπάθισε κατὰ τρόπον ἐγωϊστικὸν πρὸς ἰκανοποίησιν ἰδιοτελῶν σκοπῶν καὶ χαμαιζήλων παθῶν, ἀλλὰ φιλοπόνως ἐκαλλιέργησε καὶ γενναιοφρόνως ἐδαπάνησε πρὸς δόξαν τοῦ χορηγοῦντος Θεοῦ καὶ πρὸς ὠφέλειαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἔθνους Του. Διὰ τοῦτο δὲ ἡ ὑπέροχος προσωπικότης Του πρωΐμως ἐφείλκυσε τὴν ἐκτίμησιν τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας ἡ ὁποία τριακονταετῆ μόλις τὴν ἡλικίαν ἀνέδειξεν Αὐτὸν Μητροπολίτην Βάρνης, μετὰ δεκαετῆ δὲ ἀμεμπτον ποιμαντορίαν προεβίβασεν Αὐτὸν εἰς τὸν περίβλεπτον τῆς Θεσσαλονίκης μητροπολιτικὸν θρόνον. Ἐκεῖ εὖρον εὐρύτερον στάδιον ἀναδείξεως αἱ κοσμοῦσαι Αὐτὸν μεγάλα ἀρεταί: ἡ σύνεσις καὶ ἡ διορατικότης, ἡ δραστηριότης καὶ ἡ μεγαλοπραγμοσύνη, ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ φιλανθρωπία, διὰ τῶν ὁποίων ἐδικαίωσε τὰς ἐλπίδας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπεβλήθη εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ Ἔθνους Του, ὥστε κατὰ τὸ ἔτος 1878, καθ' ὃ ἐχίρευσεν ὁ Οἰκουμέν. Θρόνος συνεπέα τοῦ θανάτου Ἰωακείμ τοῦ Β', ὅλων τὰ βλέμματα ἐστράφησαν πρὸς τὸν κλεινὸν Ἰεράρχην τῆς Θεσσαλονίκης. Ἐνῶ δὲ ἡ χορεία τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Οἰκουμέν. Θρόνου περιελάμβανε πολιοὺς ἀρχιερεῖς, ἔχοντας νὰ ἐπιδείξουν μακρὰν ἐκκλ. διακονίαν ἅμα δὲ καὶ περγαμηνὰς θεολογικῆς σοφίας, προεκρίθη ὅμως ὁ ποιμέναρχης τῆς Θεσσαλονίκης Ἰωακείμ, μολονότι τὸ 44^{ον} μόλις τῆς ἡλικίας Του ἔτος διήνευε, εἰς ἐπίμετρον δὲ ἔστερεῖτο τίτλων καὶ περγαμηνῶν ἀνωτέρων σπουδῶν καὶ διὰ τῆς ὁμοφώνου ψήφου κλήρου καὶ λαοῦ ἀνυψώθη εἰς τὴν ὑπάτην τῆς Ὁρθοδοξίας σκοπιάν.

Ἡ πρώτη Του πενταετής πατριαρχεία ὑπερεδικαίωσε τὰς ἐλπίδας καὶ τὰς προσδοκίας τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος. Δὲν θὰ ἀναφέρω λεπτομερείας διότι ὁ χρόνος ἐπιλείπει με διηγούμενον. Δὲν δύναμαι ὅμως νὰ παρασιωπήσω τὴν σπανίαν δεξιότητα καὶ τὴν διπλωματικὴν Του περὶνοιαν, οὔτε τὴν γενναιοψυχον αὐτοθυσίαν Του πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν αἰωνοβίων δικαιωμάτων τῆς Ἐκκλησίας Του. Ἐχων βαθυτάτην συναίσθησιν τῶν ὑποχρεώσεων Του πρὸς τὸν ἱστορικὸν Οἶκουμεν. Θρόνον καὶ τρέφων ἄφατον εὐλάβειαν καὶ στοργὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν Του, προκειμένου νὰ παύσῃ ὁ κλύδων καὶ νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ εἰρήνη ἐν αὐτῇ, ὡς ἄλλος θεορρήμων Γρηγόριος ἀπεσύρθη οἰκειοθελῶς τοῦ Οἶκου. Θρόνον καὶ ἐπὶ 17 ἔτη ἐγκατεβίωσεν εἰς τὸν περιώνυμον Ἄθω ἐν ἀσκήσει αὐστηροῦ, ἐν μελέτῃ λιπαροῦ καὶ ἀνυστάκτῳ προσευχῇ.

Καὶ ἰδοὺ κατὰ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἐκάλεσε τὸν ἐρημίτην Πατριάρχην ν' ἀναλάβῃ καὶ πάλιν εἰς τὰς στιβαρὰς χεῖρας Του τὸ πηδάλιον τῆς χειμαζομένης ὀγκάδος τῆς Μεγ. Ἐκκλησίας. Ἐν μέσῳ τότε ἀσυγκρατήτου γενικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως, ἐν μέσῳ πρωτοφανῶν συγκινητικῶν ἐκδηλώσεων ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ ἀπὸ μέρους τοῦ λατρεύοντος Αὐτὸν ποιμνίου ὁ δημοφιλέστατος Πατριάρχης κατὰ Μάϊον τοῦ 1901 ἐγκαθιδρύθη τὸ β' εἰς τὸν τρισένδοξον καὶ πάνσεπτον Οἶκουμεν. Θρόνον.

Μεγάλα καὶ πολύπλοκα ἐκκλ. ζητήματα ἀπαιτοῦσαν ἐπιδέξιον χειρισμόν. Πυρορροῦσαι καὶ γαγγραινώδεις πληγαί, φύσεως ἠθικῆς καὶ διοικητικῆς, ἀπαιτοῦσαν ἔμπειρον χειρουργικὴν ἐπέμβασιν. Στρόβιλοι καὶ θύελλαι ἀπαιτοῦσαν ἄγρυπνον οἰακοστροφόν. Μεγάλαι εὐθῦναι, κρίσιμοι καιροί! Ἄλλ' ἀντιμετωπίσθησαν εὐτυχῶς ἀπὸ ἐμπειρότατον Κυβερνήτην.

Ἐπὶ 11 συναπτὰ ἔτη διεξήγαγεν ἀγῶνας γίγαντος μὲ θάρρος σπάνιον καὶ δεξιότητιαν ἀφύπαστον. Οὐδέποτε ἀπεθαρρύνθη

ἢ ἐδειλίασε πρὸ τῆς μανίας τῶν ἀνέμων καὶ τοῦ ὄγκου τῶν κυμάτων. Ἄλλὰ καὶ τοὺς ὀλιγοψύχους ἐνεθάρρυνε, ἀντλῶν ἐλπίδας ἀπὸ τὴν ἀκλόνητον πρὸς τὸν προνοητὴν Θεὸν πίστιν Του. Πλὴν ἡ ἀνθρωπίνη δύναμις καὶ ἀντοχὴ ἔχει ὠρισμένα καὶ ἀνυπέροβλητα ὅρια. Καὶ ὁ γίγας κατὰ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν Πατριαρχῆς, μολονότι καὶ εἰς τὸ πολίον του γῆρας ἦτο θαλερώτατος, πολλοὺς δὲ κατὰ πολὺ νεωτέρους συμπαραστάτας Του ὑπερέβαλλε κατὰ τὸ σθένος καὶ τὴν δραστηριότητα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος, καμφθεὶς ὅμως ἀπὸ τὸν ὄγκον τῶν εὐθῦνῶν καὶ τῶν φροντίδων, ὑπέκυψε καὶ Αὐτὸς εἰς τὸν μοιραῖον νόμον τῆς φθορᾶς, μεσοῦντος Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1912. Σπανίως Ἠγέτης Ἐκκλησίας ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ δράσει του ἠγαπήθη καὶ ἐλατρεύθη τόσον, ὅσον Ἰωακείμ ὁ Γ'. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ἀφοσίωσις τῶν φίλων καὶ τῶν θαυμαστῶν Του ὑπερεπήδησε τὰ συνήθη μέτρα καὶ ἔφθασε τὰ ὅρια τῆς λατρείας. Ἄλλὰ καὶ τῶν ἀντιπάλων Του ἡ βιαιοπάθεια δὲν ὑπέστησεν εἰς ἐκδηλώσεις ἀντιθέτου κατευθύνσεως.

Ἡ ἀντινομία αὐτὴ μὴ σᾶς φανῆ παράδοξος, διότι ὅσον μεγαλητέραν θέσιν κατέχει τις, τόσον μεγαλητέραν ἀντίδρασιν ἀντιμετωπίζει παρ' ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους μοιραῖως θὰ θίξῃ κατὰ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐξουσίας του. Ἄλλως τε καὶ ἐν τῷ φυσικῷ κόσμῳ αἱ ὑψηλότεραι κορυφαὶ δέχονται τοὺς περισσοτέρους κεραυνούς.

Ἄλλ' ἡ ἀμερόληπτος Ἱστορία, μὲ τὸν ἰσχυρὸν προβολέα τῆς Ἀληθείας διασχίζουσα τὴν ἀγλὴν τῶν παθῶν, ἀνακηρύττει Ἰωακείμ τὸν Γ' ὡς Μέγαν Πατριάρχην, διότι ἀναγνωρίζει τὰ ἔξοχα χαρίσματα τοῦ νοῦ, τῆς καρδίας καὶ τῆς βουλήσεως μὲ τὰ ὁποῖα ὁ ἀείμνηστος ἦτο προικισμένος καὶ ἀνομολογεῖ τὰ μεγάλης ὀγκῆς καὶ ὠφελείας ἔργα μὲ τὰ ὁποῖα κατηγλάισε τὴν πατριαρχικὴν δρᾶσιν Του ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ

Γένους Του. Τὰς φαινὰς ἀρετὰς Ἰωακείμ τοῦ Γ' ἀνομιολογῶν καὶ οἱ ὀλιγώτερον μυωπάζοντες ἐκ τῶν ἀντιπάλων Του.

« Οἶδε γὰρ καὶ ἐχθρὸς ὁμολογεῖν ἀνδρὸς ἀρετὴν ».

Φιλοῦντες καὶ μὴ φιλοῦντες Αὐτὸν ὁμοφώνως ἀνεγνώριζον τὴν ἀγυπόκριτον εὐσέβειάν Του, τὴν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς μεγαλοφροσύνην καὶ ἀνεξικακίαν, τὴν πρὸς πάντας καλοκαγαθίαν, τὴν παροιμιώδη ἀνιδιοτέλειαν καὶ ἀφιλοχρηματίαν Του. Ταύτης τρανόφθογγος κήρυξ ὑπῆρξεν ἡ πανθομολογουμένη πενία, μεθ' ἧς ἀπεχώρησε τοῦ θρόνου τὸ πρῶτον καὶ μεθ' ἧς ἐτάφη τὸ δεύτερον, μολονότι χρυσὸς ἀφθονος διέρρευσε διὰ τῶν ἀκεραίων χειρῶν Του, προσερχόμενος ἀπὸ τὰς γενναιοτάτας πρὸς Αὐτὸν χορηγίας τῶν βαθυπλούτων ὁμογενῶν. Ἐσκόρπιζε πράγματι ὁ μακαριστὸς Πατριάρχης καὶ ἔδιδε τοῖς πένησι κατὰ τὸ Γραφικόν. Διὰ τοῦτο ἡ δικαιοσύνη Αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα καὶ τὸ μνημόσυνον Αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

Φιλοῦντες καὶ μὴ φιλοῦντες Αὐτὸν ἀνομιολογοῦν τὴν εὐγένειαν καὶ ἀριστοκρατικότητα τοῦ ἥθους Του, τὴν παρησίαν τῆς γνώμης καὶ τὴν ἀποφασιστικότητα τῆς βουλήσεως, τὴν εὐθύτητα καὶ τὴν εὐσυνειδησίαν Του, τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν λιτότητα, τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν ἀσκητικότητα τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης Του, τὴν σαφήνειαν καὶ εὐροίαν τοῦ λόγου Του, τὴν φιλοπονίαν καὶ φιλομάθειαν, τὴν ἐνθερμον ἀγάπην καὶ προστασίαν Του πρὸς τὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτῶν.

Πάντες ἀναγνωρίζουν ὅτι Ἰωακείμ ὁ Γ' ἦτο φιλόνομος καὶ φιλοδίκαιος, ἱεροπρεπὴς καὶ φιλόκαλος, μεγαλοπράγμων καὶ μεγαλεπήβολος, φίλος τῆς εὐπρεπείας καὶ τῆς τάξεως καὶ ζηλωτὴς τῶν σεπτῶν μας ἐκκλησιαστικῶν παραδόσεων.

Ἡ ποιητικὴ ψυχὴ τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου ἦτο γεμάτη ἀπὸ εὐγενῆ ἰδανικά. Γιγαντούμενος ἐπὶ τοῦ ἀσαλεύτου βράχου τῶν εὐσεβῶν Του πεποιδήσεων καὶ τῶν αἰσιοδόξων προσδοκιῶν

καὶ ἐλπίδων Του, μετασπύτο ὡς αἰετὸς εἰς ὑπερνέφεια ὕψη, ὅπου ἦσαν ἀνίσχυροὶ γὰρ Τὸν παρακολουθήσουν οἱ χαμαιπετεῖς ὄρνεις, διότι ἀδύνατα ἔχοντες τὰ πτερὰ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ προσκολλῶντο εἰς τὴν πεζὴν πραγματικότητα καὶ τοὺς μικροψύχους ὑπολογισμούς. Διὰ τοῦτο ὁ Πατριάρχης τῶν μεγάλων ἰδεωδῶν εἰς τὰς ὠραίας ἐμπνεύσεις καὶ τὰς ρηξικελεύθους πρωτοβουλίας Του προσέκρουε πολλάκις εἰς τὴν ἀντίδρασιν τῆς ρουτίνας καὶ τῆς πεζότητος, τοῦ φθόνου καὶ τῆς ἰδιοτελείας. Ἄλλ' ὡς ὑψηλῆς αἰετός, ἐλαυνόμενος ἀπὸ τὴν αἰθερόφιλον φύσιν Του, παρηγκώνιζε τοὺς μικροψύχους συνεργάτας Του καὶ διέγραφε μόνος τολμηρὰς πτήσεις, ὅπου εὗρισκεν ἐντρούφημα ἢ ἐνθουσιώδης καὶ αἰθεροβάμων ψυχῆ Του.

Καὶ ὅμως ἡ ἀξιόζηλος αὐτῆ προσήλωσίς Του εἰς τὰ εὐγενῆ ἰδανικά τῆς ψυχῆς Του ἐχαρκτηρίσθη ἀπὸ μερικοὺς ἐπικριτὰς Του ὡς ἀπόρροια ἰσχυροῦ πείσματος, ἐνῶ ἦτο φυσικὴ ὑπερεκχειλίσις τῆς ἰσχυρᾶς καὶ πλουσίας ἰδιοφυΐας Του, ἡ ὁποία δὲν ἠνείχετο περιοριστικούς δεσμούς καὶ διαφράγματα. Τοιοῦτοτρόπως ὑπερηδᾶ τὴν φυσικὴν κοίτην του καὶ ὑπερεκχειλίζει ὁ ποταμὸς, ὅταν τροφοδοτεῖται ἀπὸ πλούσιες πηγές, πὺν δυναμώνουν τὸ ρεῦμα του καὶ τὸ κάμνουν ἀσυγκράτητον.

Τὸ ἔθνος θυμοσόφως ἀφωσιώθη εἰς τὸν μεγαλουργόν του Πατριάρχην καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον ἐκκλησιαστικόν του ἄρχοντα ἐλάτρευσε Αὐτόν, διότι τὸν ἐθεώρει ὡς τὸν γενναιότερον φορέα καὶ ἐκπρόσωπον τῶν ἰδανικῶν του καὶ πιστότερον θεματοφύλακα τῶν ἐλπίδων του. Καὶ ἡ φανατικὴ λατρεία τοῦ λαοῦ ἐπὶ 17 ἔτη συνεχράτησεν εἰς τὸν σεπτὸν Οἶκουμεν. Θρόνον Ἰωακείμ τὸν Γ'. Ἡ μακρὰ Του πατριαρχεῖα ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὴν ἐξαιρέσιν κατὰ τοὺς 3 προτελευταίους αἰῶνας, καθ' οὓς οἱ Οἶκουμενικοὶ Πατριάρχαι ἐνηλάσσοντο εὐκολώτερον καὶ συχνότερον παρὰ οἱ ἐνοριακοὶ ἐφημέριοι!

Ἡ πατριαρχεῖα Ἰωακείμ τοῦ Γ' ὑπῆρξεν ὄχι μόνον κατ'

ὄνομα ἀλλὰ καὶ πράγματι Οἰκουμενική, διότι ὁ μεγαλοουργὸς ζῆλος Τοῦ ἐν ἁρμονικῷ συνδέσμῳ μὲ τὴν βαθεῖαν ἐπίγνωσιν τῆς πανορθοδόξου ἀποστολῆς Τοῦ ὡς προκαθημένου τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν παρόραμα Αὐτὸν εἰς διορθοδόξου σημασίας ἐνεργείας, Τὸν ἐνέπνεε τὰ ἱστορικὰ ἐκεῖνα πρὸς τὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας γράμματα, διὰ τῶν ὁποίων προεκάλει τὰς γνωμοδοτήσεις των εἰς γενικωτέρας ἐκκλ. φύσεως ζητήματα, προσεκάλει δὲ αὐτὰς εἰς ἀδελφικὴν συνεργασίαν καὶ εἰς προπαρασκευὴν Πανορθοδόξου Συνόδου. Τοιοῦτοτρόπως τὸ κῦρος τοῦ μεγαλοφυοῦς καὶ μεγαλοουργοῦ πατριάρχου ὑπερέβη τὰ ὅρια τοῦ θρόνου Τοῦ, ἐξήρθη εἰς περιωπὴν ὄντως πανορθόδοξον, καὶ τὸ σεπτὸν Τοῦ πρόσωπον περιέβαλλον ἐκδηλώσεις σεβασμοῦ καὶ εὐλαβείας πανορθοδόξου προελεύσεως.

Ἐὰν ἐπεχείρει τις νὰ συγκεντρώσῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὰ ὅσα εὔφημα περὶ τοῦ ἀοιδίμου Ἰωακείμ ἐγράφησαν ἐκ μέρους ἐτερογλώσσων ὁμοδόξων μας, θὰ κατήρτιζε βιβλιοθήκην ὀλόκληρον. Ἐν πάσῃ δυνατῇ συντομίᾳ θὰ περιορισθῶ εἰς τὰς κρίσεις δύο καὶ μόνον ἐξ' αὐτῶν.

Ὁ πολὺς Ἰωάννης Σοκολώφ, σοφὸς Βυζαντιολόγος καὶ βαθὺς μελετητὴς τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱστορίας, θεωρεῖ τὸν ἀείμνηστον Ἰωακείμ «ἐφάμιλλον πρὸς τοὺς μεγίστους ἀρχιποίμενας, τοὺς φωστήρας καὶ στυλοβάτας τῆς Οἰκουμ. Ἐκκλησίας πρὸ τοῦ διχασμοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν». Ὁ δὲ σοφὸς Ἀντώνιος, ὁ διαπρεπὴς μητροπολίτης τοῦ Κιέβου, ὁ ὁποῖος ἐλάτρευε τὸν Μέγαν Πατριάρχην, ὡς ἄλλος Ἱερεμίας ἐθρήνησεν ἐπὶ τῷ θανάτῳ Τοῦ καὶ εἰς τὸ ὑπέροχον ἐλεγεῖον του ἔγραψε καὶ τὰ ἐξῆς θεσπέσια: « Αἴγλη θείας δόξης κατηύγαξε, λέγει, τὸ μέτωπόν Του καὶ δύναμιν θείας χάριτος ἀπέπνεον οἱ λόγοι Τοῦ. Ἰωακείμ ὁ Γ' δὲν ἦτο ἄνθρωπος τοῦ 20^{οῦ} αἰῶνος. Οὔτε ἡ ἐποχὴ Τοῦ, οὔτε ὁ τόπος τῆς γεννήσεώς Του καθώρισαν τὴν πνευματικὴν Τοῦ μορφήν. Τοιοῦτοι ἄνθρωποι, τοιοῦτοι λειτουργοὶ τοῦ Χριστοῦ

ἴστανται ἐκτὸς καὶ ὑπεράνω τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς Ἐθνικότητος. Καὶ ἐφόσον ἀκόμη εὐρίσκονται εἰς τὴν γῆν, ἀνήκουν εἰς τὴν Αἰωνιότητα. Καὶ ἐφόσον ἀκόμη φοροῦν τὸ φθαρόν ἔνδυμα τῆς σαρκός, εἶναι Πατέρες τῆς Οἰκουμένης. Εὐτυχισμένη ἡ ἐποχὴ μας, διότι ἀνέδειξε τόσον ἐπίλεκτον ἄνδρα! Μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκείνων ποὺ εἶδον Ἰωακείμ τὸν Γ', μακάρια δὲ καὶ τὰ ὦτα ἐκείνων, ποὺ ἤκουσαν Αὐτόν! ».

Ἰωακείμ ὁ Γ', ἀδελφοί μου, ὁ ὑπέροχος πατριάρχης, ὁ ἐν εὐσεβείᾳ καὶ ἀρετῇ, ἐν συνέσει καὶ μεγαλοουργίᾳ Μέγας, μεγαλωστὶ διήλθε τὴν πύλην τῆς Ἀθανασίας καὶ ἐγκαθιδρύθη εἰς τὸ βασίλειον αὐτῆς. Εἰς τὸν ἀείμνηστον Μέγαν καὶ μακαριστὸν πατριάρχην ἐπικαίρως δύναται τις νὰ ἀπευθύνῃ τοὺς ἐμπνευσμένους λυρικοὺς στίχους τοῦ σοφοῦ Σειράχ:

« Ὡς κέδρος ἀνυψώθης ἐν τῷ Λιβάνῳ καὶ ὡς κυπάρισσος
» ἐν ὄρει Ἀερμών . . . ὡς ἐλαία εὐπρεπῆς ἐν πεδίῳ καὶ ὡς
» πλάτανος ἐφ' ὕδατος. Ὡς κινάμωμον δέδωκας ὄσμην καὶ ὡς
» σμύρνα ἐκλεκτὴ δέδωκας εὐωδίαν ». 24, 13-15

« Ἐδοξάσθης ἐν περιστροφῇ λαοῦ. . . ὡς ἀστὴρ ἐωθινὸς ἐν
» μέσῳ νεφέλης, ὡς σελήνη πλήρης ἐν ἡμέραις, ὡς ἥλιος
» ἐκλάμπων ἐπὶ ναὸν Ὑψίστου » 50⁵⁻⁶. Διὰ τοῦτο « αἰνέσουσι
» τὴν σύνεσίν Σου πολλοὶ καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος οὐκ ἐξαλειφθή-
» σται. Οὐκ ἀποστήσεται τὸ μνημόσυνόν Σου καὶ τὸ ὄνομά Σου
» ζήσεται εἰς γενεὰς γενεῶν. Τὴν σοφίαν Σου διηγῆσονται ἔθνη
» καὶ τὸν ἔπαιμόν Σου ἐξαγγελεῖ ἡ Ἐκκλησία » 39, 9-10.

Καὶ νῦν, ἀξιομακάριστε Πάτερ, ἀπὸ τὰ οὐράνια σκηνώματα, ὅπου ἐπαναπαύεται ἡ φιλόθεος καὶ θεοφιλὴς ψυχὴ Σου, εὐχου πρὸς τὸν Ὑψιστὸν ὑπὲρ γαλήνης καὶ εὐσταθίας τῆς ἀγίας Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ὑπερβαλλόντως ἠγάπησες καὶ ὀλόκληρον τὴν ἐπίγειον ζωὴν Σου ὡσὰν λαμπάδα πολύφωτον ὑπὲρ αὐτῆς κατεδαπάνησες!

Εὐχου ὑπὲρ εὐσταθίας καὶ εὐκλείας τοῦ πανσέπτου Οἴκου.
Θρόνου, τὸν ὁποῖον μὲ τὰς κλεινὰς ἀρετὰς Σου πλουσίως ἐκλείσες!

Εὐχου ὑπὲρ τῆς εὐσεβόφρονος Κοινότητος ταύτης, τῆς
φιλιτάτης γενεαίρας Σου, τὴν ὁποῖαν μὲ ὑποδειγματικὴν φιλο-
στοργίαν ἐν τῇ προσκαίρῳ Σου ζωῇ περιέβαλες!

Καθὼς δὲ ἄλλοτε, κατὰ τὴν ἐπίγειον σταδιοδρομίαν Σου,
ἠυλόγησι πατρικῶς ἡμᾶς καὶ τὰ ἔργα ἡμῶν καὶ νῦν εὐλόγησον
ἐξ οὐρανοῦ πάντας ἡμᾶς, τοὺς εὐλαβῶς γεραίροντας τὴν σεπτὴν
μνήμην Σου καὶ ἐν κατανύξει ψυχῆς συνελθόντας εἰς τὸ ἱερόν Σου
μνημόσυνον, διὰ ν' ἀπευθύνωμεν δεήσεις πρὸς τὸν Ὑψιστον
καὶ εὐχηθῶμεν εἰς τὴν περὺγίζουσαν ἐν μέσῳ ἡμῶν ἱερὰν
Σκιάν Σου τό:

« Αἰωνία ἡ μνήμη Σου, μακαριστὲ Πάτερ καὶ Δέσποτα! ».

SIEMENS
SISMANOGLIO

